

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Kanun Hük. Kar. nin Tarihi : 11/10/2011, **No : 664**
Yetki Kanununun Tarihi : 6/4/2011, **No : 6223**
Yayımlandığı R.G. Tarihi : 2/11/2011, **No : 28103 Mükerrer**
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 **Cilt : 51**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Görevler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılâplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevî himayelerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Bakana bağlı, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumundan oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir. ⁽¹⁾

(2) (Mülga: 2/7/2018 - KHK/703/140 md.)

(3) Yüksek Kurumun merkezi Ankara'dadır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasında;

a) Yüksek Kurum: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunu,

b) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/140 md.) İlgili Bakan: Cumhurbaşkanının görevlendireceği Bakanı,

c) Kurum: İlgisine göre Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi başkanlıklarını, ifade eder.

Görevler

MADDE 3- (1) Yüksek Kurumun görevleri şunlardır:

a) Türk dili, tarihi, kültürü ve bütün yönleriyle Atatürk ve eseri üzerinde sosyal ve beşerî bilimler bütünlüğü içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu konularda seminer, sempozyum, konferans ve benzeri ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek, yayımlar yapmak ve bu alandaki çalışmalarını desteklemek.

b) Sosyal ve beşerî bilimler alanında özgün bilgi üretimi için ortamlar hazırlamak, bu çerçevede bütünlük bilgi sistemi kurmak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, eşgüdüm sağlamak, izlemek.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 140 ıncı maddesiyle, bu fıkırdaki yer alan "Başbakanlığa" ibaresi "Cumhurbaşkanının görevlendireceği Bakana" şeklinde değiştirilmiştir.

c) Milletimizin sosyal ve kültürel gelişmesine katkı sağlayacak alanlarda bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu alanda yapılan çalışmalara destek vermek.

ç) Milli kültürümüzün ve diğer kültürlerin klasikleşmiş bilim ve düşünce eserlerinin günümüz Türkçesine çevrilmesini, basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak.

d) Görev alanı kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarını ve bu alandaki gelişmelerle ilgili yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak.

e) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilat ve Görevler

Teşkilat

MADDE 4- (1) Yüksek Kurumun teşkilatı, Yüksek Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu, Başkanlık, Kurumlar ve hizmet birimlerinden oluşur.

(2) Yüksek Kurumun teşkilatı, ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Yüksek Danışma Kurulu ⁽¹⁾

MADDE 5- (1) (**Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/140 md.**) Yüksek Danışma Kurulu, ilgili Bakanın başkanlığında, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek diğer bakanlar, Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Cumhurbaşkanınca Yüksek Kurumun görev alanına giren konularda özgün bilimsel araştırmalarıyla tanınan bilim adamları arasından üç yıllığına seçilen üç üye ile Yüksek Kurum Başkanı ve Kurum Başkanlarından oluşur. Cumhurbaşkanı gerekli gördüğü hâllerde, Yüksek Danışma Kuruluna başkanlık eder.

(2) Yüksek Danışma Kurulu, Yüksek Kurumun ve Kurumların bilim ve kültür alanındaki çalışmalarını ve etkinliklerini değerlendirir ve gerekli tavsiye kararlarını alarak, görüşlerini Yüksek Kuruma ve Kurumlara bildirir. Bu kararlar Yüksek Kurum ve Kurumlar tarafından öncelikle dikkate alınır.

(3) Yüksek Danışma Kurulu yılda bir defa toplanır; Cumhurbaşkanının veya ilgili Bakanın çağırısı üzerine her zaman olağanüstü toplantı yapılabilir. Gerektiğinde ilgili diğer kurum ve kuruluş temsilcileri de ilgili Bakan tarafından toplantılara davet edilebilir. ⁽¹⁾

(4) Toplantı gündemi, Yüksek Kurum Başkanı tarafından hazırlanır ve Cumhurbaşkanının veya ilgili Bakanın onayından sonra toplantıdan en az bir ay önce üyelere dağıtılır. Olağanüstü toplantı hâllerinde bu süre aranmaz. ⁽¹⁾

(5) Yüksek Danışma Kurulunun sekretarya işleri, Yüksek Kurum Başkanlığınca yerine getirilir.

(6) Yüksek Danışma Kurulunca gerekli görülen kararlar, Resmî Gazete’de yayımlanır.

(7) Yüksek Danışma Kurulunun çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 140 ncı maddesiyle, 5 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan "Başbakanın" ibareleri "Cumhurbaşkanının" şeklinde değiştirilmiştir.

Yönetim Kurulu ⁽¹⁾

MADDE 6- (1) Yönetim Kurulu, Yüksek Kurum Başkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek üç üye ile (...) ⁽¹⁾ ilgili Bakan tarafından seçilecek bir üye ve Kurum Başkanlarından oluşur.

(2) Cumhurbaşkanı (...) ⁽¹⁾ ve ilgili Bakan tarafından seçilecek üyelerin görev süresi üç yıldır. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Bu üyeliklerde görev süresi dolmadan herhangi bir nedenle boşalma olması hâlinde, boşalan üyelik için üç ay içinde aynı usûlle yeni seçim yapılır; bu şekilde seçilen üyelerin görev süresi de üç yıldır.

(3) Yönetim Kurulu, en az beş üyenin katılımıyla toplanır ve katılan üyelerin çoğunluğuyla karar alır. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz. Eşitlik hâlinde Başkanın oyu doğrultusunda karar alınır.

(4) Yönetim Kurulu, en az ayda bir kez olağan toplantısını yapar. Gerekli hâllerde Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan, Yönetim Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(5) Yüksek Kurum Başkanı ile Kurum Başkanlarının bulunmadığı hâllerde, kendilerine vekâlet eden yardımcılarını oy hakları da bulunmak üzere toplantıya katılır.

(6) Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Bu Kanun Hükmünde Kararnameyle Yüksek Kuruma ve Kurumlara verilen görevlerin etkin ve verimli biçimde yerine getirilmesine yönelik temel politika ve stratejileri belirlemek.

b) Yüksek Kurumun ve Kurumların faaliyetlerine esas alınacak ilkeleri belirlemek.

c) Yüksek Kurumun ve Kurumların faaliyet etkinliğini değerlendirmek, tespit edilen sorunlara karşı gerekli görülen tedbirlere karar vermek.

ç) Yüksek Kurum Başkanlığınca sunulan, Yüksek Kurumun ve Kurumların kısa ve uzun vadeli çalışma programları ile bu programlarda yapılması öngörülen değişiklikleri, Yüksek Kurum ve Kurumların amaç ve hedeflerine uygunluğu ve yeterliği açısından inceleyerek karara bağlamak.

d) Yüksek Kurumun ve Kurumların politika ve stratejilerinin uyum ve tamamlayıcılığını sağlayacak çözüm ve tedbirleri karara bağlamak.

e) Yüksek Kurumun ve Kurumların güçlü bir uyum ve etkin bir koordinasyon içinde faaliyet yürütmelerini sağlayacak çözüm ve tedbirleri karara bağlamak.

f) Yüksek Kurum Başkanlığınca sunulan, Yüksek Kurum ve Kurumların yıllık çalışma raporlarını inceleyerek karara bağlamak.

g) Yüksek Kurumun ve Kurumların bütçelerini görüşmek.

ğ) Yüksek Kurum ve Kurumlarca hazırlanan idarî düzenlemeleri görüşerek Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakanın onayına sunmak.

h) Yüksek Kurum ve Kurumların taşınmazların alınması, yaptırılması, satılması, kiralanması, rehin ve ipotek tesis edilmesi, hizmet satın alınması ve bağışların kabul edilmesi hususlarındaki önerilerini karara bağlamak.

ı) Yüksek Kurum ve Kurumlar tarafından verilecek hizmetlere ilişkin ücret tarifelerini belirlemek.

i) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(7) Yönetim Kurulunun sekretarya işleri Yüksek Kurum Başkanlığınca yerine getirilir.

(8) Yönetim Kurulunun çalışma usûl ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Başkanlık

MADDE 7- (1) Başkanlık, Yüksek Kurum Başkanı, iki Başkan yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşur.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 140 ncı maddesiyle, 6 ncı maddenin birinci fıkrasında yer alan "iki" ibaresi "üç" şeklinde değiştirilmiş, "Başbakan ve" ibaresi madde metninden çıkarılmış, "birer" ibaresi "bir" şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan "Başbakan" ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrası ile altıncı fıkrasının (ğ) bendinde yer alan "Başbakan" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Yüksek Kurum Başkanı, Yüksek Kurumun en üst düzey yöneticisi olup Yüksek Kurum hizmetlerini, mevzuata, Yönetim Kurulunca belirlenen ilkeler ile politika ve stratejilere, Yüksek Kurumun stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak düzenler ve yürütür. Yüksek Kurum Başkanı, Yüksek Kurumun genel yönetim ve temsilinden sorumludur.

(3) Yüksek Kurum Başkanının görevleri şunlardır:

a) Yönetim Kuruluna sunulacak mevzuat tasarıları, kısa ve uzun vadeli çalışma programları ile çalışma raporlarını hazırlamak. ⁽¹⁾

b) Yönetim Kurulunun Yüksek Kurum faaliyetlerine ilişkin konulardaki kararlarına yönelik önerileri hazırlamak.

c) Yönetim Kurulunun Yüksek Kurum faaliyetlerine ilişkin kararlarını uygulamak.

ç) Kurumlar ve hizmet birimleri arasında koordinasyonu sağlamak.

d) Yüksek Kurumun stratejik planını, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını belirlemek, insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak.

e) Yüksek Kurumun belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak etkin ve verimli çalışmasına yönelik gerekli tedbirleri uygulamak.

f) Yüksek Kurumun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine getirmek.

g) Yüksek Kurum ve Kurumların her türlü faaliyet ve işlemleri ile ilgili inceleme ve araştırma yaptırmak.

ğ) Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulu tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek. ⁽¹⁾

(4) Yüksek Kurum Başkanı, görev ve yetkilerini, sınırlarını açıkça belirlemek ve yazılı olmak kaydıyla Başkan yardımcılarında devredebilir.

Kurumlar

MADDE 8- (1) Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi başkanlıkları, Yüksek Kurumun kuruluşuna dâhil olan Kurumlardır. Kurumlar ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip olup, hizmet ve görevlerini mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirir.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

MADDE 9- (1) Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan bir kurum olup, Başkan, bir Başkan yardımcısı ve bilim kurulundan oluşur. Başkanlığın merkezi Ankara'dadır.

(2) Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Atatürk'ün kişiliği, düşüncesi, ilkeleri ve inkılabları ile Türkiye Cumhuriyeti tarihini ilgilendiren kaynakları ve Cumhuriyet döneminde üretilen temel bilim ve kültür eserlerini incelemek ve yayıma hazırlamak veya hazırlatmak.

b) Atatürk, millî mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili Türkçe ve yabancı dillerde yazılmış kitap, broşür, dergi ve benzeri materyali toplamak, bilimsel yöntemlerle düzenlemek, yürütülen faaliyetler kapsamında değerlendirmek, araştırmacıların ve kamuoyunun hizmetine sunmak.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 140 ıncı maddesiyle, 7 nci maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan "tüzük ve yönetmelik tasarıları, bütçe" ibaresi "mevzuat" şeklinde, (ğ) bendinde yer alan "Başbakan" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

c) Görevi ile ilgili konularda bilimsel nitelikli kongreler, konferanslar, seminerler, kurslar, her türlü bilimsel toplantılar, geziler, sergiler düzenlemek; bu alanda yurtiçinde ve yurt dışında düzenlenen bilimsel etkinliklere katılmak.

ç) Görevi ile ilgili konularda süreli ve süresiz yayınlar yapmak, aynı mahiyetteki yayınları Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek, yaptığı araştırma, inceleme, kongre, konferans ve seminerlerin sonuçlarını yayımlamak.

d) Görevi ile ilgili konularda inceleme ve araştırma yapacaklara ve lisansüstü çalışmalarda bulunacaklara Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre her türlü destek ve yardımlarda bulunmak.

e) Yurtiçinde ve yurtdışında Atatürkçü düşünce, Atatürk ilke ve inkılapları konuları ile Cumhuriyetimizin kuruluşunu hazırlayan ve Cumhuriyet dönemindeki olayların sebepleri ve gelişmeleri konularında üstün başarılı eserler veren yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişileri Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek.

f) Görevleri ile ilgili olarak, yurtiçinde ve yurtdışında yerli ve yabancı, resmî ve özel eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları ile araştırma merkezleri, arşivleri ve benzeri yerlerde ve çeşitli dallardaki araştırmacı, yazar ve sanatkarlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre işbirliğinde bulunmak.

g) Görev alanına giren konularda, yurtiçi ve yurtdışındaki yayınları izlemek, incelemek, değerlendirmek.

ğ) Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak, özgün telif eserler yazmak veya yazdırmak, bunları yayınlamak, tanıtmak, yaymak ve basılan eserleri kütüphanelere göndermek.

h) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, belirlenen öncelikli konularda projeler hazırlamak ya da hazırlatmak; bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurtiçi ve yurtdışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek.

ı) Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek. ⁽¹⁾

Türk Dil Kurumu Başkanlığı

MADDE 10- (1) Türk Dil Kurumu Başkanlığı, Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan bir kurum olup, Başkan, bir Başkan yardımcısı ve bilim kurulundan oluşur. Başkanlığın merkezi Ankara'dadır.

(2) Türk Dil Kurumu Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Türk dilinin kaynak eserlerini tespit ederek incelemek ve yayına hazırlamak, Türkçe ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan araştırmaları takip etmek; Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak.

b) Türkçenin ticarî hayatta, kitle iletişim araçlarında, eğitim ve öğretim kurumlarında ve sosyal hayatın diğer alanlarında doğru ve güzel kullanılması hususunda öncü görevi üstlenerek gerekli uyarıları yapmak, girişimlerde bulunmak, kamuoyunu, kurum ve kuruluşları bilgilendirmek, Türkçenin yozlaştırılmasına, yabancı sözcüklerin ve yazım biçimlerinin yayılmasına karşı dil bilincini güçlendirmek.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 140 ıncı maddesiyle, bu bentte yer alan "Başbakan" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.